

**College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel**

Datum	: 10 maart 2009	Nummer PS	: PS2009RGW08
Afdeling	: GRN	Commissie	: RGW
Registratienummer:	2009INT238096	Portefeuillehouder	: Krol

Titel : Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 5
Toelichting	pag. 7
Bijlage(n):	6

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Hierbij treft u het nieuwe subsidiestelsel voor natuurbeheer aan. Het stelsel vervangt het Programma Beheer: de bestaande Subsidieregeling Natuurbeheer provincie Utrecht 2007 en de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer provincie Utrecht 2007. Het subsidiestelsel is ontwikkeld door het IPO, in nauw overleg met de 12 provincies, natuurbeheerders en belangenorganisaties. Als onderdeel van het stelsel zijn twee subsidieverordeningen opgesteld die wij ter vaststelling aan u voorleggen.

Voorgeschiedenis

Op 16 oktober 2006 heeft u de twee provinciale subsidieregelingen vastgesteld, in het kader van de overdracht van het Programma Beheer van Rijk aan provincies, als onderdeel van het ILG. In 2007 is het IPO, in opdracht van de IPO Adviescommissie Landelijk Gebied, gestart met de voorbereiding van de omvorming naar een nieuw stelsel. Het ontwerp-stelsel is op 26 mei 2008 gepresenteerd aan leden van de commissie RGW. De belangrijkste knelpunten die bij deze bijeenkomst aan de orde kwamen hebben wij meegenomen in onze reactie, waarover wij u op 8 juli 2008 geïnformeerd hebben. Ook is het stelsel op 6 oktober 2008 oriënterend besproken in de commissie RGW. Het IPO heeft de reacties van beheerders en provincies verwerkt in een aangepaste stelselomschrijving (bijlage 3).

Essentie / samenvatting

De huidige subsidieregelingen worden als bureaucratisch en ingewikkeld ervaren en bieden geen ruimte voor provinciaal maatwerk. De 12 provincies hebben daarom in IPO-verband een nieuw subsidiestelsel voor natuurbeheer voorbereid. Uitgangspunten zijn een vereenvoudiging van de regeling, vertrouwen aan de beheerder, voldoende sturing op natuurkwaliteit en ruimte voor provincies om provinciaal maatwerk te leveren.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Behoud en versterking van natuurkwaliteit d.m.v. een vereenvoudigde subsidieregeling met mogelijkheden voor regionaal maatwerk.

Financiële consequenties

De middelen voor de subsidieregelingen voor natuurbeheer zijn als onderdeel van het ILG door het Ministerie van LNV beschikbaar gesteld. In de Bestuursvereenkomst ILG is afgesproken dat de provincie 60,37 miljoen euro ter beschikking heeft voor continuering van bestaande contracten en het aangaan van nieuwe contracten. Dit bedrag is inmiddels verhoogd tot 62,34 miljoen t.b.v. loonbijstelling en de regeling natuurlijke handicaps veenweide. Met de vaststelling van dit stelsel vindt nog geen herziening van deze afspraken plaats. De aanpassing van de regeling heeft vooralsnog geen gevolgen voor de uitputting van de middelen.

Op dit moment zijn de Bestuursvereenkomsten 2007-2013 tussen LNV en de provincies leidend voor de beschikbare programmakosten (het budget dat voor het verlenen van beheersvergoedingen beschikbaar is). Daarin is tevens vastgelegd dat LNV de uitvoering door DR, DLG en AID betaalt (de uitvoeringskosten). Tussen IPO en LNV vindt in mei 2009 bestuurlijk overleg plaats over de kosten van de uitvoeringsorganisatie en de programmakosten van het nieuwe stelsel. De inzet van de provincies daarbij is dat de uitvoeringskosten en benodigde investeringen in verband met het nieuwe stelsel voor rekening van LNV komen. De efficiencywinst die met het nieuwe subsidiestelsel behaald wordt zal hierbij meegenomen worden.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Het nieuwe stelsel wordt nu ter instemming aan u wordt voorgelegd onder het voorbehoud dat de provincies in mei 2009 overeenstemming met de minister van LNV bereiken over de uitvoerings- en de programmakosten. Het is niet mogelijk gebleken om deze overeenstemming al te bereiken, omdat berekeningen over de kosten mede moeten worden gebaseerd op de aanpassing van de provinciale natuurbeheerplannen, waaraan nu hard wordt gewerkt. Bij uitstel van de besluitvorming wordt een onaanvaardbaar groot risico gelopen dat de verordeningen niet in werking kunnen treden op 1 januari 2010 en dat alle betrokken organisaties (provincies, beheerdersorganisaties- en uitvoerende diensten DR, DLG en AID) onvoldoende tijd hebben voor een goede voorbereiding op het nieuwe stelsel. Om die reden wordt het subsidiestelsel voorgelegd onder voorbehoud van overeenstemming met de minister van LNV over de uitvoerings- en programmakosten.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

N.v.t.

Voorgesteld wordt

Het bijgevoegde ontwerp-besluit inzake het subsidiestelsel natuur- en landschapsbeheer vast te stellen.

Gedeputeerde Staten,

voorzitter, R.C. Robbertsen

secretaris, Drs. H.H. Sietsma

provincie *Utrecht*

Besluit van Provinciale Staten van Utrecht van 20-04-2009 inzake het Subsidiestelsel Natuur- en Landschapsbeheer

Provinciale Staten van Utrecht;

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 10 maart 2009, afdeling Groen, nummer 2009INT238096;

Overwegende dat provincie en rijk in de bestuursovereenkomst ILG de afspraak hebben gemaakt de huidige subsidieregelingen voor natuurbeheer om te vormen naar een nieuw stelsel;

Gelet op artikel 105, eerste lid, 145 en 152 van de Provinciewet;

Gelet op artikel 11, derde lid van de Wet inrichting landelijk gebied;

Besluiten:

- De Subsidieverordening Natuur- en Landschapsbeheer provincie Utrecht, nummer 2009INT238096, vast te stellen volgens bijlage 1;

- De Subsidieverordening Kwaliteitsimpuls natuur en landschap provincie Utrecht, nummer 2009INT238096, vast te stellen, volgens bijlage 2.

voorzitter,

griffier,

provincie *Utrecht*

1. Wettelijke grondslag

De wettelijke grondslag voor deze verordening is gelegen in artikel 105, eerste lid, 145 en 152 van de Provinciewet en artikel 11 3^e lid van de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG)

2. Beoogd effect

Behoud en versterking van natuurkwaliteit d.m.v. een vereenvoudigde subsidieregeling met mogelijkheden voor regionaal maatwerk.

3. Argumenten

- Het ontwerpstelsel biedt voldoende uitgangspunten voor een aanzienlijke vereenvoudiging van het subsidiestelsel, ten opzichte van de huidige subsidieregelingen voor natuurbeheer. Een commissie, onder leiding van dhr Brabers (voormalig DG Fiscale zaken op het Ministerie van Financiën) heeft de uitvoeringslasten van het nieuwe subsidiestelsel onderzocht. Uit berekeningen van deze Commissie blijkt dat de uitvoeringslasten bij agrarisch natuur met 25% en bij natuur met 50% kunnen worden teruggebracht. Ook kan de termijn waarbinnen subsidies beschikt worden teruggebracht tot 10 weken.
- Alle beheerders, inclusief rijksbeheerders die geen gebruik van het stelsel maken, zullen met de nieuwe Index Natuur en Landschap gaan werken. Hiermee komt de huidige praktijk met verschillende doelentallen te vervallen en zal de afstemming van beheer een stuk eenvoudiger worden.
- Het subsidiestelsel biedt verschillende mogelijkheden van regionaal maatwerk. De provincie krijgt hierdoor beschikking over een subsidieregeling, die geheel voldoet aan Europese eisen, met een ingewerkte uitvoeringsorganisatie. Hierdoor kan het nieuwe subsidiestelsel ook voor andere beheerswensen (zoals de groene diensten) als kaderregeling dienen. In de notitie 'Invulling regionaal maatwerk' geven wij aan hoe wij dit regionaal maatwerk verder gaan uitwerken.

4. Kanttekeningen

Zie onder bestuurlijke dilemma's

5. Financiën

De middelen voor de subsidieregelingen voor natuurbeheer zijn als onderdeel van het ILG door het Ministerie van LNV beschikbaar gesteld. In de Bestuursovereenkomst ILG is afgesproken dat de provincie 60,37 miljoen euro ter beschikking heeft voor continuering van bestaande contracten en het aangaan van nieuwe contracten. Dit bedrag is inmiddels uitgebreid tot 62,34 miljoen t.b.v. loonbijstelling en de regeling natuurlijke handicaps veenweide. Met de vaststelling van dit stelsel vindt nog geen herziening van deze afspraken plaats. De aanpassing van de regeling heeft vooralsnog geen gevolgen voor de uitputting van de middelen.

6. Realisatie

Wij hebben een Plan van Aanpak gereed voor de implementatie van het subsidiestelsel. Voor een deel zal de implementatie voorbereid worden door het IPO; voor een ander deel is de provincie zelf aan zet. Eén van de acties die de provincie zelf zal ondernemen is het opstellen van het natuurbeheerplan. In het natuurbeheerplan geeft de provincie sturing aan het nieuwe

subsiestelsel. Daartoe worden in het natuurbeheerplan gebieden aangewezen waar gebruik gemaakt kan worden van het subsiestelsel en de provincie geeft aan welke beheertypen aangevraagd kunnen worden. Het natuurbeheerplan is daarmee de opvolger van de huidige natuur- en beheersgebiedsplannen. Wij kiezen ervoor om deze plannen te bundelen in één nieuw natuurbeheerplan. Een ontwerpplan zullen wij in mei ter inzage leggen.

Daarnaast zullen wij invulling geven aan de mogelijkheden voor regionaal maatwerk. Dit is verder uitgewerkt in de notitie 'invulling regionaal maatwerk'.

Door het IPO worden afspraken met de uitvoerende diensten voorbereid. De IPO Adviescommissie Landelijk Gebied heeft op voorstel van IPO besloten dat de huidige uitvoerende diensten van het rijk (Dienst Regelingen, Dienst Landelijk Gebied en de AID), het nieuwe stelsel uit blijven voeren. De uitvoerings- en mandateringsafspraken met deze organisaties zullen door GS vastgesteld worden.

7. Juridisch

Landelijke uniformiteit van het nieuwe subsiestelsel is gewenst met het oog op rechtsgelijkheid, eenduidigheid van procedures en uitvoerbaarheid, mede in het licht van de Europese eisen voor staatssteun en inzet van POP2-middelen. Een dergelijke uniformiteit past ook bij de toezegging bij de decentralisatie van de regelingen naar provincies dat beheerders geen nadeel zullen ondervinden van deze decentralisatie. Om die reden is een landelijk uniforme regeling ontwikkeld waarin ruimte geboden wordt voor een provinciale invulling.

Het nieuwe stelsel leidt tot een aanpassing van het tweede Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP-2). De wijzigingen in POP-2 moeten daarom ter goedkeuring worden voorgelegd aan Brussel. Dat zal naar verwachting enkele maanden in beslag nemen. Daarnaast leidt het stelsel er toe dat de thans geldende Provinciale Subsidieverordening Natuurbeheer (PSN) en Provinciale Subsidieverordening Agrarisch Natuurbeheer (PSAN) op termijn worden ingetrokken. In plaats daarvan komt er voor het reguliere beheer een nieuwe Subsidieverordening Natuur en landschapsbeheer. Op verzoek van het IPO heeft het juridische bureau AKD Prinsen Van Wijmen NV de laatste conceptversie van de verordening aan een externe toets onderworpen, onder meer op juridische consistentie en de relatie met de Algemene wet bestuursrecht (bijlage 4). De voorliggende verordening is naar aanleiding van het advies aangepast.

De subsidieverordening kwaliteitsimpuls sluit aan op van de Subsidieverordening inrichting landelijk gebied provincie Utrecht 2007. Alle daarin opgenomen bepalingen zijn op de subsidieverlening van toepassing, voor zover deze in de onderhavige subsidieregeling niet nader worden geregeld. Op termijn zal worden bezien of beide verordeningen geïntegreerd kunnen worden.

Op grond van de Wet Investeringsbudget Landelijk Gebied (WILG) moeten de gewijzigde verordeningen door de minister van LNV worden goedgekeurd. Dat betekent dat het nieuwe stelsel nu aan u wordt voorgelegd onder het voorbehoud van goedkeuring door Brussel (wijzigingen POP2) en door de minister van LNV (verordeningen). In de verordening is de mogelijkheid geregeld dat GS het stelsel kunnen wijzigen, als dat noodzakelijk is om de goedkeuring van Brussel, dan wel de Minister te verkrijgen. Om diezelfde reden is in de Verordening geregeld dat GS de bijlagen kunnen wijzigen.

De Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 1998 (Asv) wordt buiten werking gesteld voor deze verordening. Reden daarvoor is dat het subsidiestelsel niet in eigen huis, maar door de Dienst Regelingen uitgevoerd zal worden. Om te kunnen garanderen dat voldaan wordt aan Europese voorwaarden en om te voorkomen dat beheerders in verschillende provincies met verschillende termijnen en regelingen te maken krijgen is buiten werking stellen van de Asv noodzakelijk gebleken.

8. Europa

De nieuwe subsidieverordening dient de goedkeuring van de Europese Commissie te krijgen, overigens evenals de goedkeuring van de Minister van LNV. Deze goedkeuring is nodig omdat de subsidieregeling deels met Europese POP-middelen bekostigd wordt en omdat de EC wil beoordelen of er geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun. De verwachting is dat deze goedkeuring voor het eind van het jaar verleend wordt.

9. Communicatie

De verordeningen zullen na vaststelling worden gepubliceerd in het provinciaal blad.

Nu de besluitvorming over het nieuwe stelsel, de modelverordeningen en de Index Natuur & landschap is afgerond, moeten alle betrokken partijen (provincies, LNV, DR, DLG en de organisaties van beheerders) het nieuwe stelsel gaan uitdragen. Dit is een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van alle betrokken partijen, waarbij het IPO zorg zal dragen voor de coördinatie en afstemming in het voorlichtingstraject. Zo zullen de provincies samen met DR en DLG een voorlichtingscampagne voorbereiden waarbij eenduidige informatie naar de (potentiële) beheerders uitgangspunt is. Daarbij verloopt een belangrijk deel van de communicatie via de provincies. Wij hebben hiervoor een communicatieplan in voorbereiding, waarin wij ook de communicatie rond het nieuwe natuurbeheerplan meenemen. Daarnaast zal nauw contact onderhouden worden met de verschillende beherende organisaties die het stelsel in hun organisaties gaan opnemen.

10. Bijlagen

1. Subsidieverordening Natuur en Landschap provincie Utrecht
2. Subsidieverordening Kwaliteitsimpuls natuur en landschap provincie Utrecht
3. Het document 'Nieuw subsidiestelsel natuur- en landschapsbeheer'
4. De notitie 'Invulling regionaal maatwerk'
5. Advies AKD Prinsen Van Wijmen en Actal op de verordeningen en de reactie van IPO daarop
6. De Index Natuur en Landschap (ter inzage bij Statengriffie)